

photo:
Shutterstock

Θαλασσο-
κόρακας
Phalacrocorax
aristotelis

8

Οι πρωταγωνιστές του φετινού καλοκαιριού: Αιγαιόγλαρος & Θαλασσοκόρακας

Γνωριμία με τα θαλασσοπούλια του προγράμματος LIFE

Επιμέλεια -
προσαρμογή
κειμένων:

Κοντοζήση
Ιωάννα
(Υπεύθυνη
Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης)

Τρίγκου Ρούλα:
Συντονίστρια
επικοινωνίας
Προγράμματος
LIFE για τα
θαλασσοπούλια

Σχέδια:
Βασίλης
Χατζηρβασάνης

Θαλασσο-
κόρακας
Phalacrocorax
aristotelis

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία ξεκίνησε φέτος ένα Πρόγραμμα (LIFE) για την προστασία δύο πολύ σημαντικών ειδών: του Αιγαιόγλαρου και του Θαλασσοκόρακα. Εκτός από την προστασία των δύο αυτών θαλασσοπουλιών, το πρόγραμμα αποσκοπεί στην αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας. Ας γνωρίσουμε λοιπόν τους βασικούς πρωταγωνιστές του Προγράμματος, τον Αιγαιόγλαρο και τον Θαλασσοκόρακα:

Πώς μοιάζει;

Αιγαιόγλαρος - *Larus audouinii*

Τα ενήλικα άτομα είναι λευκά, με στενές γκριζες φτερούγες, μαύρες στην άκρη. Είναι λίγο μικρότερος και ελαφρύτερος από τον Ασημόγλαρο (*Larus michahellis*), το πιο κοινό είδος γλάρου. Έχει βαθύ κόκκινο ράμφος με κίτρινη άκρη και μια στενή μαύρη λωρίδα, καθώς και σκούρα γκριζα ή λαδοπράσινα πόδια.

Θαλασσοκόρακας - *Phalacrocorax aristotelis*

Ο Θαλασσοκόρακας δεν ταυτίζεται με την κλασική εικόνα των θαλασσοπουλιών. Είναι μια χαρακτηριστική μαύρη φιγούρα που κάθεται στα βράχια ή κολυμπάει μισοβυθισμένος στο νερό. Μοιάζει αρκετά με τον πιο κοινό Κορμοράνο, αλλά είναι λίγο μικρότερος. Τα δύο είδη συναντιούνται σπάνια, αφού ο Κορμοράνος είναι πουλί των υγροτόπων και στις ελληνικές ακτές θα το δούμε αποκλειστικά ως χειμερινό επισκέπτη σε σχετικά λίγες περιοχές.

Που συναντάται;

Αιγαιόγλαρος - *Larus audouinii*

Ο Αιγαιόγλαρος είναι το μόνο είδος γλάρου που απαντάται αποκλειστικά στη Μεσόγειο! Τον συναντάμε αποκλειστικά στο Αιγαίο, σε αντίθεση με το ξαδερφάκι του τον Ασημόγλαρο που τον βλέπουμε παντού. Ακόμα και στην περιοχή του Αιγαίου όμως δε θα τον συναντήσετε εύκολα! Περνά όλη του τη ζωή του σε μικρές ακατοίκητες νησίδες και σε απόμερες ακτές και πολύ σπάνια επισκέπτεται τα λιμανάκια των μικρών νησιών.

Θαλασσοκόρακας - *Phalacrocorax aristotelis*

Οι μεγαλύτεροι πληθυσμοί του Θαλασσοκόρακα βρίσκονται στο ανατολικό και βόρειο Αιγαίο και στις Σποράδες. Στις Κυκλάδες και την Κρήτη είναι σχετικά κοινό είδος, ενώ στο Ιόνιο βρίσκεται σε πολύ μικρότερους αριθμούς. Δυστυχώς δε γνωρίζουμε ακόμα πολλά γι αυτόν, επειδή φωλιάζει το χειμώνα όπου οι έρευνες στο Αιγαίο είναι δύσκολες.

Με τι τρέφεται;

Αιγαιόγλαρος - *Larus audouinii*

Ο Αιγαιόγλαρος τρέφεται κυρίως με ψάρια που πιάνει κοντά στην επιφάνεια του νερού (αφρόψαρα). Συνήθως ψαρεύει κοντά στις απότομες βραχώδεις ακτές, σε περάσματα ανάμεσα στα νησιά, αλλά και όπου αλλού βρει τροφή και νιώσει ασφαλή. Για να τραφεί, έχει τελειοποιήσει μια μοναδική μέθοδο ψαρέματος: κατεβαίνει χαμηλά στην επιφάνεια της θάλασσας, ελαττώνει την ταχύτητα του πετάγματός του, γλιστρά πάνω από την επιφάνεια και μ' ένα απότομο τίναγμα του κεφαλιού αιφνιδιάζει και αρπάζει τα ανυποψίαστα ψάρια.

Θαλασσοκόρακας - *Phalacrocorax aristotelis*

Ο Θαλασσοκόρακας τρέφεται με ψάρια του βυθού. Ψαρεύει πάντα κοντά στην ακτή σε βάθος που φτάνει μέχρι και τα είκοσι μέτρα!!! Πεταί ολόγεια κοντά στην επιφάνεια του νερού με συνεχή φτεροκοπήματα. Όταν αποφασίσει να φάει, κάθεται στο νερό και χρησιμοποιώντας τα πόδια του σαν προπέλες βουτά και κυνηγά ψάρια κάτω από το νερό με μεγάλη ταχύτητα. Μάλιστα, μπορεί να ξοδέψει κάθε μέρα πολλές ώρες κάτω από το νερό όπου βρίσκεται πραγματικά στο στοιχείο του. Μετά από κάθε ψάρεμα, θα τον δούμε να στέκεται με απλωμένες τις φτερούγες για να στεγνώσει και να θερμανθεί. Κι ένα μυστικό για τους ψαροφάγους αναγνώστες: η παρουσία μεγάλων αριθμών από Θαλασσοκόρακες, αποτελεί σίγουρη ένδειξη ότι η περιοχή αποτελεί καλό ψαρότοπο!

Που φωλιάζει;

Αιγαιόγλαρος - *Larus audouinii*

Συνήθως οι Αιγαιόγλαροι φωλιάζουν σε μικρές αποικίες από 10 έως 70 ζευγάρια, σε νησίδες με ήπια κλίση και αραιή βλάστηση. Η φωλιά τους

είναι μια μικρή κοιλότητα στο έδαφος ή ανάμεσα στα βράχια, στρωμένη με λίγα ξερά χόρτα. Στα τέλη Απριλίου γεννιούνται τα αυγά (2 - 3) που έχουν καφέ - πράσινο χρώμα με πολλά στίγματα, ώστε να μην είναι ευδιάκριτα και οι γονείς τα επωάζουν με βάρδιες περίπου 2 με 3 φορές την ημέρα. Τρεις με τέσσερις εβδομάδες αργότερα οι νεοσσοί έχουν βγει! Έτσι λοιπόν, αρχίζει για τους γονείς η δύσκολη περίοδος του ταΐσματος που θα διαρκέσει έως ότου τα μικρά μάθουν να πετούν, περίπου στα μέσα Ιουλίου.

Θαλασσοκόρακας - *Phalacrocorax aristotelis*

Φτιάχνει τη φωλιά του σε βράχια συνήθως κοντά στο νερό. Φωλιάζει μόνος ή σε χαλαρές αποικίες πολύ νωρίς, ήδη από τον Ιανουάριο ή ακόμη και το Δεκέμβριο. Τα μικρά θαλασσοκορακάκια πετούν μέχρι τα τέλη Μαρτίου. Αργότερα, νωρίς το καλοκαίρι, μπορεί να μαζευτούν σε μεγάλα κοπάδια σε ορισμένους καλούς ψαρότοπους. Μετά σκορπίζουν ξανά. Είναι ίσως το μόνο θαλασσοπούλι που μένει όλο το χρόνο στην ίδια περιοχή χωρίς να μεταναστεύει. Μερικές φορές περιπλανιέται, πάντα κατά μήκος των βραχωδών ακτών, και εμφανίζεται σε μικρά λιμάνια. Όσες αναφορές υπάρχουν για παρατηρήσεις μακριά από βραχώδεις ακτές σχεδόν πάντα αφορούν Κορμοράνους και όχι Θαλασσοκόρακες.

Τι προβλήματα αντιμετωπίζει;

Αιγαιόγλαρος - *Larus audouinii*

Αρκετές φορές, προσπαθεί και αυτός, όπως ο Ασημόγλαρος, να εκμεταλλευτεί την ανθρώπινη παρουσία πλησιάζοντας αλιευτικά σκάφη για να αρπάξει κάποιο από τα ψάρια που πετιούνται. Ωστόσο, οι Ασημόγλαροι που βρίσκονται εκεί είναι πολύ περισσότεροι και ...ετοιμοπόλεμοι! Μόλις δουν κάποιον Αιγαιόγλαρο να έχει πιάσει πρώτος ψάρι, του επιτίθενται και του το αρπάζουν πριν αυτός προλάβει να το καταπιεί. Αυτό είναι ένα παράδειγμα του έντονου ανταγωνισμού μεταξύ Αιγαιόγλαρου και Ασημόγλαρου, το οποίο αποτελεί ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πρώτος. Ο Ασημόγλαρος, εκμεταλλεύεται τις ανθρωπογενείς πηγές διατροφής, με αποτέλεσμα ο πληθυσμός του να αυξάνεται δραματικά. Και όταν λέμε ανθρωπογενείς πηγές, μη φανταστείτε ότι εννοούμε μόνο τα ψαροκάικα. Δυστυχώς μιλάμε και για τις πολλές ανεξέλεγκτες χωματερές, οι οποίες πλέον αποτελούν σημαντική πηγή τροφής για τον Ασημόγλαρο...

Επιπλέον, ο Ασημόγλαρος, φωλιάζει ένα μήνα νωρίτερα από τον Αιγαιόγλαρο, μειώνοντας έτσι τις διαθέσιμες θέσεις για φώλιασμα. Ακόμα ένα σημαντικό πρόβλημα που δυστυχώς δεν αντιμετωπίζει μόνο ο Αιγαιόγλαρος αλλά και άλλα είδη, είναι η μείωση των ψαριών. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν οδηγήσει στη μείωση των αλιευμάτων, περιορίζοντας την αφθονία και τη διαθεσιμότητα της τροφής του Αιγαιόγλαρου, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τόσο τους πληθυσμούς, όσο και την αναπαραγωγική του επιτυχία.

Η πιο μεγάλη απειλή όμως για τα πουλιά αυτά

προέρχεται από την ενόχληση. Η ανθρώπινη παρουσία στους χώρους αναπαραγωγικής επιτυχίας, ή ακόμα και σε εγκατάλειψη των αποικιών...

Θαλασσοκόρακας - *Phalacrocorax aristotelis*

Η υπεραλίευση κοντά στις ακτές, του στερεί την τροφή αφού, σε αντίθεση με τους γλάρους και τους Αρτέμιδες, δεν μπορεί να ακολουθήσει τα ψαροκάικα και να τραφεί με τα μη εμπορεύσιμα ψάρια που πετιούνται.

Μία άλλη απειλή που αντιμετωπίζει, είναι τα δίχτυα των ψαράδων. Μερικοί θαλασσοκόρακες καθώς βουτούν για να πιάσουν το φαγητό τους πιάνονται σε δίχτυα.

Η συνήθειά του να κολυμπά συνεχώς τον κάνει επίσης ευάλωτο στην θαλάσσια ρύπανση, όπως σε πετρελαιοκηλίδες.

Οι φωλιές του στις νησίδες είναι επίσης εύκολα προσιτές. Ευτυχώς όμως γι αυτόν, φωλιάζει το χειμώνα οπότε οι ανεπιθύμητες επισκέψεις στις νησίδες είναι ελάχιστες. ●●●

www.ornithologiki.gr

Αιγαιόγλαρος
Larus audouinii